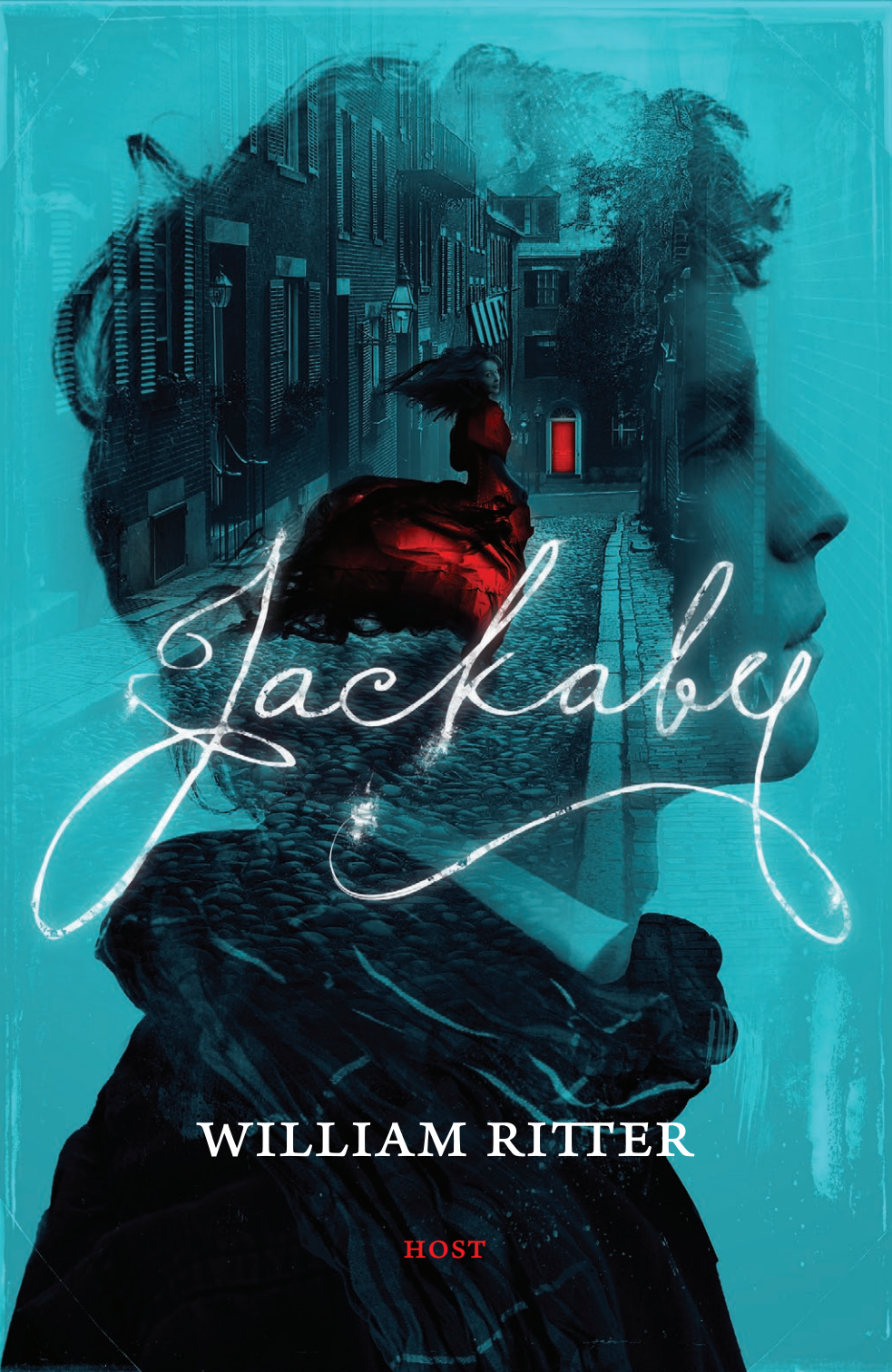

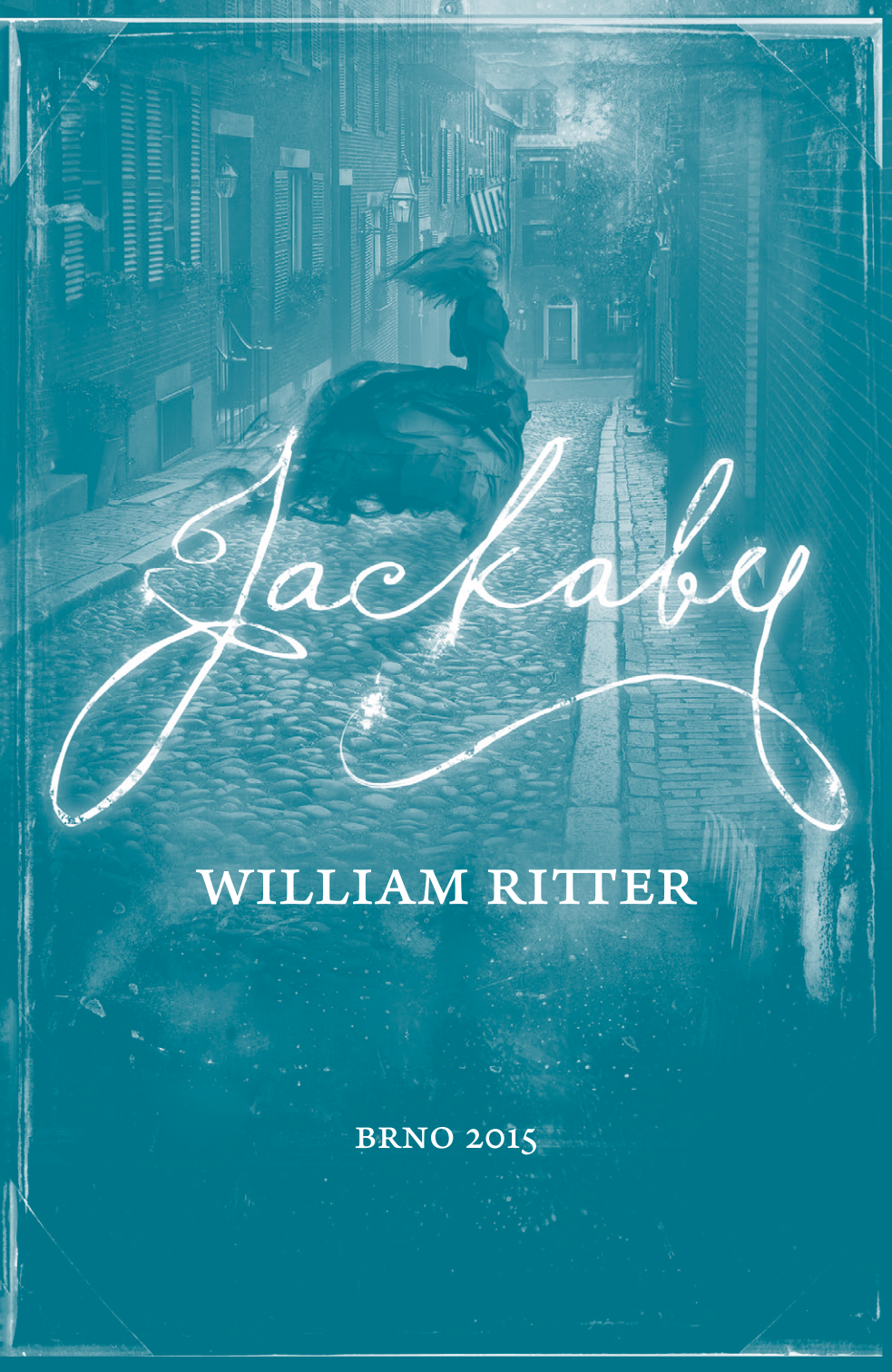
Lackabe

WILLIAM RITTER

HOST

Jackaby

Lackaby

WILLIAM RITTER

BRNO 2015

First published in the United States

under the title: JACKABY

Copyright © 2014 by William Ritter

Published by arrangement with Algonquin Books of Chapel

Hill, a division of Workman Publishing Company, Inc.,

New York

Cover design © jdrift design

Cover image © Raven Cornelissen / BirdsistersStock

Translation © Vratislav Kadlec, 2015

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2015

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-666-3 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-667-0 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-668-7 (Formát MobiPocket)

*Tuto knihu věnuji Jackovi, díky němuž jsem dostal chuť tvořit
neuvěřitelné věci, a Kat, která mě přesvědčila, že to dokážu,
a trvala na tom, abych se do toho pustil.*

KAPITOLA PRVNÍ

Byl konec ledna, Nová Anglie si oblékla kabát čerstvého sněhu a já jsem právě přešla po můstku z lodi na břeh. Město New Fiddleham se třpytilo v nastupujícím soumraku, na namrzlých fasádách nábrežních domů pableskovalo světlo plynových lamp a v šeru měnilo cihlové zdivo v jiskřivé drahokamy. Odrazy jeho záře tančily v inkoustové černi Atlantiku a houpaly se na vlnách. Šla jsem dál a všechno, co jsem s sebou měla, jsem si přitom nesla v jediném kufru. Pevná půda pod nohama mi po tolika týdnech na moři náhle připadala zvláštní a všude kolem mě se tyčily vysoké domy. Později jsem to město měla dobře poznat, ale oné chladné zimy roku 1892 pro mne byla všechna ta zářící okna a tmavá zákoutí cizí, plná nevýslovných nebezpečí a svůdných tajemství.

Nebylo to nijak staré město — alespoň ne ve srovnání s těmi, která jsem viděla na svých cestách —, pyšnilo se však stejnou okázalostí a žulovou sebejistotou jako kterýkoliv evropský přístav. Pobývala jsem předtím v horských vískách na Ukrajině, ve středověkých městečkách v Německu a v Polsku i na venkovských sídlech mé rodné Anglie, ale stále jsem se nemohla

ubránit strachu, který mi naháněl hukot a horečný rytmus rušného amerického přístavu. I když z oblohy již zmizly poslední zbytky podvečerního světla, doky se stále ještě hemžily temnými postavami, chvátajícími za svými záležitostmi.

Kupci zavírali okenice a zamykali obchůdky na noc. Přístavem se potloukali námořníci, kteří měli zrovna volno a poohlíželi se po nějakém pořádném povyražení, za něž by mohli utratit své těžce vydřené peníze — a ženy s hlubokými výstřihy, které se už očividně nemohly dočkat, až jim k co nejrychlejší útratě pomohou. V jednom z mužů jako bych zahlédla svého otce, sebejistého a úspěšného, který nejspíš jako už tolikrát kráčí domů pozdě, protože se celý večer raději než čekající rodině věnoval nějaké důležité práci.

Na protější straně doku si mladá žena přitáhla zimní kabát k tělu a sklopila hlavu, když kolem prošla parta námořníků. Možná se jí trochu třásla ramena, ona však držela směr a nenechala se divokým mužským smíchem vychýlit z kurzu. Viděla jsem v ní samu sebe, dívku stejně ztracenou, svéhlavou a směřující kamkoliv, jen ne domů.

Po přístavní hrázi se prohnal mrazivý větřík a pronikl mi pod odřený lem sukně i skrze švy kabátu. Musela jsem si přidržet čepici, aby mi ji nevzal. Ta stará tvídová čapka se hodila spíš pro kluka — otec říkal, že v ní vypadám jako kamelot —, ale v posledních měsících jsem si ji oblíbila. Přistihla jsem se, že bych si projednou přála mít všechno to nadbytečné spodní prádlo, které dle mé matky nutně potřebuje řádná žena. Střih mých jednoduchých zelených vycházkových šatů se skvěle hodil k pohybu, ale před lezavým mrazem mě jejich látka nechránila ani v nejmenším.

Zvedla jsem si vlněný límec kabátu, aby mi sníh nepadal za krk, a šla jsem dál. V kapse mi cinkala hrst mincí, které mi ještě zbyly z toho, co jsem si v cizině vydělala. Věděla jsem, že bych si za ně stěží koupila víc než soucit, a to bych ještě muse-la usmlouvat skvělou cenu. Vyražené hlavy cizích monarchů by však mohly vyprávět, a když jsem se tak plahočila křupajícím sněhem k hospodě, byla jsem šťastná za jejich zvonivou společnost.

Pán v dlouhém hnědém kabátě, zamotaný do šály skoro až po obočí, mi podržel dveře a já jsem vešla dovnitř. Smetla jsem si čerstvé vločky z vlasů, kabát a čapku jsem pověsila na věšák u vchodu a zašoupla za ně kufr. Vonělo to tu po dubu, palivovém dříví a pivě a žár vydatně živeného ohně mi se štípáním vrátil život do tváří. Asi půl tuctu štamgastů sedělo roztroušeno u tří či čtyř prostých kulatých dřevěných stolů.

V protějším rohu stál stolní klavír a stolička byla volná. Zнала jsem pár melodií z paměti, protože jsem se na gymnáziu učila hrát — matka trvala na tom, že dáma by měla ovládat hru na nějaký hudební nástroj. Při představě, že své vybrané vzdělání použiji k tak přízemnímu účelu, a ještě k tomu bez doprovodu v téhle podivné americké krčmě, by na ni nejspíš přišly mdloby. Rychle jsem od panovačného opatrnictví své matky odvrátila myšlenky, abych na něm snad nedopatřením nenašla něco rozumného. Místo toho jsem nasadila svůj nejrozkošnější úsměv a zamířila jsem k barmanovi. Když jsem se přiblížila, nadzvedl jedno ze svých hustých obočí a po klenbě lysé hlavy se mu rozběhly vlnky vrásek.

„Dobrý den,“ řekla jsem a přistoupila k baru. „Jmenuji se Abigail Rooková. Zrovna jsem se vylodila a zjistila jsem, že

se mi momentálně maličko nedostává hotovosti. Zajímalo by mě, jestli bych si nemohla odložit čapku na váš klavír a zahrát pár...“

Barman mi skočil do řeči. „Je rozbitý. Už pár týdnů.“

Muselo na mně být patrné zklamání, protože když jsem se otočila k odchodu, zatvářil se soucitně. „Ale počkejte.“ Nalil pintu zpěněného piva, s kývnutím ji šoupl ke mně přes pult a přátelsky na mě mrkl. „Posadte se na chvilku, slečno, a počkejte, až přestane sněžit.“

Skryla jsem překvapení za vděčným úsměvem a posadila jsem se k baru, vedle rozbitého klavíru. Letmo jsem se rozhlédla po ostatních hostech, v hlavě mi přitom zněl matčin hlas a varoval mě, že nejspíš vypadám jako „nějaká taková holka“, nebo ještě hůř, a že opilí zvrhlíci, kteří navštěvují tahle místa, na mě určitě budou zírat jako vlci na zatoulané jehně. Zatím se ale zdálo, že opilí zvrhlíci si mě ani nevšimli. Většina z nich vlastně vypadala docela sympaticky, i když trochu unaveně po dlouhém dni, a dva muži v zadní části lokálu poklidně hráli šachy. S pintou piva v ruce jsem se stále cítila nesvá, jako bych se měla nervózně ohlížet přes rameno, zda nejde ředitel školy. Nebylo to poprvé, co jsem pila alkohol, ale ještě jsem si nezvykla, že mě berou jako dospělou.

Zírala jsem na svůj odraz v ojíněném okně. Od chvíle, kdy jsem za sebou nechala břehy Anglie, uplynul sotva rok, ale tu drsnou mladou ženu, která na mne hleděla z okenní tabule, jsem stěží poznávala. Slaný mořský vzduch mi z lící ukradl část někdejší jemnosti a pokožku jsem měla snědou a opálenou — alespoň na anglické poměry. Vlasy jsem neměla úhledně spletené do copu a svázané stužkami, jak to vždycky upřednost-

ňovala matka, ale narychlo sepnuté do jednoduchého drdolu, který by možná působil maličko usedle a tetkovsky, nebýt toho, že vítr osvobodil několik zvlněných pramínků a ty mi teď volně splývaly kolem límce. Dívka, která kdysi uprchla z koleje, byla pryč a místo ní tu seděla tahle neznámá žena.

Odtrhla jsem pozornost od odrazu v okně a upřela ji na sněhové vločky, které vířily a metaly kotrmelce ve světle lamp za ním. Usrkávala jsem hořký nápoj a přitom jsem si čím dál tím silněji uvědomovala, že za mnou někdo stojí. Pomalu jsem se otočila a skoro jsem při tom zvrhla pivo.

Mám dojem, že nejvíc mě vylekaly ty oči, doširoka otevřené, hledící na mě pátravým, pronikavým pohledem. Ty oči — a skutečnost, že cizinec stál ani ne půl kroku od mé židle a přitom se ještě lehce nakláněl kupředu, takže když jsem se obrátila a pohlédla mu do tváře, málem jsme do sebe narazili nosem.

Jeho vlasy byly černé nebo velmi tmavě hnědé, působily téměř divoce a měly dost vychování tak akorát na to, aby v rozčuchaných trsech mířily jakž takž dozadu — kromě několika nezvedených pramenů, jež mu tančily na skráních. Měl ostře řezané lícní kosti a pod bledýma, mračně šedýma očima výrazné kruhy. Zdálo se, jako by tyhle oči prožily už stovky životů, ale jinak působil mladě a sálala z něj energie a živé zanícení.

Trochu jsem se odtáhla, abych si ho mohla prohlédnout v celku. Byl štíhlý až vyhublý a jeho těžký hnědý kabát nejspíš vážil tolik, co on sám. Spadal mu ke kolenům a tížilo jej několik očividně přecpaných kapes. Klopy věncila dlouhá vlněná šála, plandala mu až skoro k spodnímu lemu kabátu a já jsem v ní poznala tu, kterou jsem mýjela, když jsem vcházela. Očividně se za mnou opět vrátil dovnitř.

„Zdravím...?“ vysoukala jsem ze sebe, když jsem na barové stoličce znovu získala rovnováhu. „Mohu vám nějak pomoci?“

„Nedávno jste dorazila z Ukrajiny.“ Nebyla to otázka. Mluvil klidným, nevzrušeným tónem, ale bylo z něj cítit ještě něco dalšího... Pobavení? Pokračoval a jeho šedé oči tékaly, jako by každou myšlenku zkoumaly několik vteřin před tím, než ji ústa vyslovila. „Cestovala jste přes Německo a potom hodně dlouho velkou lodí... vyrobenou převážně z oceli, to se vsadím.“

Prohlížel si mě s hlavou nakloněnou ke straně, ani jednou mi však nepohlédl přímo do očí a stále stácel pohled stranou, jako by jej fascinovaly mé vlasy či ramena. Naučila jsem se, jak se vypořádat s nevítanou pozorností chlapců ve škole, ale tohle bylo něco docela jiného. Dařilo se mu působit, jako bych k sobě zcela strhla jeho pozornost a zároveň ho vlastně vůbec nezajímala. Bylo to přinejmenším poněkud zneklidňující, ale zjistila jsem, že jsem sama stejně tak zvědavá jako podrážděná.

Pomalu mi začínalo svítat. Usmála jsem se na něj a řekla jsem: „Aha, vy jste byl také na Lady Charlotte, že ano? Promiňte, potkali jsme se na palubě?“

Muž se na okamžik zatvářil opravdu zmateně a konečně mi pohlédl do očí. „Na jaké lady? O čem to mluvíte?“

„O Lady Charlotte,“ odpověděla jsem, „obchodním spoji z Bremerhavenu. Nebyl jste mezi cestujícími?“

„Tu dámu neznám. Zní to dost příšerně.“

Hubený podivín si mě začal znovu zkoumavě prohlížet. Mé vlasy a švy na saku ho očividně zaujaly víc než náš rozhovor.

„No, jestli jsme nepřišli spolu, tak jak vůbec — aha, musel jste se potají podívat na štítky u mého kufru.“ Snažila jsem se stále působit bezstarostně, ale když se ke mně ještě o něco

přiblížil a nepřestával mě zkoumat, odtáhla jsem se. Do zad mě nepříjemně tlačila dubová deska baru. Muž jemně voněl hřebíčkem a skořicí.

„Nic takového. To by byl nezdrovilý vpád do soukromí,“ prohlásil rozhodně, sebral mi z rukávu žmolek, ochutnal ho a pak ho zastrčil kamsi do hlubin neforemného kabátu.

„Už to mám,“ vyhrkla jsem. „Jste detektiv, že ano?“ Jeho pohled přestal tčkat sem a tam a znovu se setkal s mým. Bylo mi jasné, že tentokrát jsem se trefila. „Jasně, jste jako ten, jak se jmenuje... Ten, co se s ním radí Scotland Yard, v těch povídkách, nemám pravdu? Tak co, je to tak? Nechte mě hádat — cítil jste z mého kabátu slanou vodu a na šatech jsem měla nezvykle zbarvenou hlinu nebo tak něco... Je to ono?“

Muž chvíli přemítal nad odpovědí. „Ano,“ řekl nakonec. „Tak něco.“

Chabě se pousmál, potom se otočil na podpatku, zamířil pryč a cestou k východu si ještě omotával šálu kolem krku. Přes uši si natáhl pletenou čapku, rozrazil dveře a zlomek okamžiku sbíral odvahu, než vykročil do mrazivého větru, který se kolem něj dral dovnitř. Ještě než se dveře pomalu zavřely, zachytila jsem mezi okrajem vlněné šály a pletenou čepicí poslední letmý pohled mračně šedých očí.

A pak byl pryč.

Po tom podivném setkání jsem se barmana zeptala, jestli o neznámém cizinci něco neví. Barman se přidušeně zasmál a obrátil oči v sloup. „Slyšel jsem toho spoustu a jedna dvě věci by možná mohly být i pravda. Skoro každý o něm má nějakou historku. Že jo, chlapi?“ Pár místních se zasmálo a někteří začali připomínat útržky příběhů, které mi moc neřikaly.

„Pamatujete na tu věc s kočkou a tuřínama?“

„Nebo na ten šílenej požár u starosty?“

„Bratránek na něj nedá dopustit, ale ten taky nedá dopustit na mořský panny a obludy.“

Dvěma postarším pánům, kteří dosud hráli šachy, můj dotaz patrně připomněl zapomenutý spor a ten se rychle rozhořel do otevřené hádky na téma pověr a naivity. Netrvalo dlouho a oba na svou stranu přitáhli příznivce od okolních stolů, z nichž někteří trvali na tom, že dotyčný je šarlatán, zatímco jiní jej vychvalovali jako dar z nebes. Z celého toho zmateného hašteření jsem nakonec zachytila alespoň mužovo jméno. Byl to pan R. F. Jackaby.

KAPITOLA DRUHÁ

Do příštího rána se mi podařilo pustit pana Jackabyho z hlavy. Postel v mém pokojíku byla teplá a pohodlná a stála mne pouze hodinovou mzdu za mytí nádobí a zametání — třebaže hostinský dal jasně najevo, že to je jen dočasné ujednání. Roztáhla jsem závěsy a vpustila dovnitř ranní světlo. Pokud jsem ve svém neohroženém dobrodružství chtěla pokračovat a přitom se vyhnout tomu, abych skončila pod mostem a živila se odpadky — nebo ještě hůř, abych musela napsat o pomoc rodičům —, musela jsem si najít práci.

Zdvihla jsem kufr na postel a s klapnutím ho otevřela. Uvnitř byly dvě hromádky oblečení namačkané k opačným stranám, jako by se styděly, že je někdo přistihl pohromadě. Sotva se dosud stlačená látka opět nadechla, parádní šaty s jemně vyšívaným lemováním a vrstvami krajek, ležící na jedné straně, se začaly v jitřním světle ihned nadouvat. Naproti všem těm něžným odstínům a nepraktické parádě se krčilo několik špinavě hnědých pracovních kalhot a tragicky praktických košil. Uprostřed pokorně dlelo pár kousků spodního prádla a kapesníků a tiše si hledělo svého.

Zahleděla jsem se na zavazadlo a povzdychla jsem si. Z takové nabídky jsem si moc vybírat nemohla. Kousek po kousku jsem se tím probírala a nakonec jsem opět skončila u těch dvou možností, které jako by odrážely můj současný život. Mohla jsem se obléknout buď jako nějaký umouněný kluk, nebo jako vyšňořená princeznička. Vytáhla jsem z prostředka obyčejnou košilku a spodničku, potom jsem kufr znechuceně zaklapla a parádní šaty jsem bez ohledu na jejich tlumené protesty zatlačila zpět. Jednoduché zelené vycházkové šaty, v nichž jsem přijela, ležely přehozené přes pelest — vzala jsem je a přidržela na světle. Už měly odřené lemy, stále byly trochu vlhké od sněhu z předešlého večera a začínaly působit poněkud omšele. I tak jsem si je oblékla a sešla do přízemí. Nejdřív se budu muset poohlédnout po zaměstnání a až pak po nových šatech.

Za denního světla se New Fiddleham zdál být plný života a příslibů. Když jsem se vydala na obchůzku po městě, pořád bylo docela chladno, ale vítr už nebyl tak vlezlý a ledový jako večer. Ucítla jsem záchvěv vzrušení, a zatímco jsem vlekla kufr po ulicích vydlážděných kočičími hlavami, klíčila ve mně naděje. Byla jsem rozhodnuta, že tentokrát si najdu nějaké běžné zaměstnání. Svou předchozí a dosud také jedinou pracovní zkušenost jsem získala díky tomu, že jsem se nechala nerozvážně lákat inzerátem s tučně vytištěnými, verzálkami psanými slovy jako VZRUŠUJÍCÍ PŘÍLEŽITOST A JEDINEČNÁ ŠANCE, mou bláhovou pozornost však patrně upoutalo hlavně jedno z nich: DINOSAURI.

Ano, dinosauři. Otcova práce na poli antropologie a paleontologie ve mně vyvolala žížeň po nových objevech —

žízeň, kterou otec podle všeho nikdy nemínil uhasit. Po celé dětství jsem se jeho práci nikdy nedostala blíž než během návštěv muzea. Dychtila jsem po studiu, ve škole jsem vynikala a nemohla jsem se dočkat, až půjdu na vysokou — dokud jsem ovšem nezjistila, že právě v týdnu, kdy měla začít výuka, otec odjíždí na nejdůležitější vykopávky své kariéry. Předtím jsem žadonila, aby mě zapsal na univerzitu, a když se mu nakonec podařilo přesvědčit i matku, byla jsem radostí bez sebe. Ale teď mě pomyslení, jak se mořím se zaprášenými učebnicemi, zatímco otec odkrývá hmatatelné pozůstatky minulosti, na jednu nenechávalo v klidu. Chtěla jsem být v centru dění, tak jako on. Prosila jsem ho, aby mě vzal s sebou, on však odmítl. Prohlásil, že vykopávky nejsou vhodné místo pro mladé dámy. Trval na tom, že místo toho bych měla dokončit školu a pak si najít dobrého manžela se spolehlivým zaměstnáním.

A bylo to. Týden před začátkem semestru jsem vytrhla z novin inzerát nabízející VZRUŠUJÍCÍ PŘÍLEŽITOST, sebrala jsem peníze, které mi rodiče dali stranou na studium, a připojila jsem se k výpravě do Karpat. Bála jsem se, že holku by s sebou nevzali. V bazaru jsem si tedy koupila několikery kalhoty. Všechny mi byly velké, ale ohrnula jsem si nohavice a vzala jsem si pásek. Začala jsem mluvit hlubokým hlasem, dlouhé vlasy jsem nacpala pod otcovu starou čepici — byl to ten typ, jaký nosí kameloti — a měla jsem za to, že tím je převlek dokonán. Výsledek by skutečně ohromující. Podařilo se mi dokonat proměnu v... bláznivou, nicméně nezpochybnitelnou dívku v klučičích šatech. Jak se nicméně ukázalo, vedoucí vykopávek měl se zajištěním celé té nevalně financované a bídne zorganizované výpravy tolik práce, že mu bylo fuk,

jestli jsem vůbec člověk, natož aby řešil pohlaví. Byl šťastný, že našel pár rukou, ochotných pracovat za denní příděl potravy.

Několik následujících měsíců by se skutečně dalo popsat jako „vzrušující příležitost“ — pokud vaše definice vzrušení zahrnuje jednotvárnou stravu bez chuti, spánek na nepohodlném polním lůžku a nekonečné přehazování kamenité hlíny bez valného výsledku. Bez jediné odhalené fosilie a bez dalších finančních prostředků výprava ztroskotala a mně nezbylo, než abych si cestu zpět ze zapadlého kouta východní Evropy našla na vlastní pěst.

Přestaň snít a koukej se usadit! — to bylo podle všeho hlavní ponaučení, které jsem si z té intenzivní několikaměsíční lekce měla odnést. V závěru onoho neslavného dobrodružství jsem se ocitla v jednom německém přístavu a vyhlížela loď zpátky do Anglie. Moje němčina byla příšerná — vlastně spíš žádná nebyla. Už jsem se skoro dohodla o ceně za pryčnu na velké obchodní lodi zvané Lady Charlotte, když jsem konečně pochopila, že kapitán nemá vůbec namířeno do Anglie, ale jen se krátce zastaví ve Francii a pak zamíří přes širý Atlantský oceán do Ameriky.

Nejotřesnější ovšem bylo, když jsem si uvědomila, že vyhlídka na plavbu přes oceán do Spojených států není ani zdaleka tak děsivá jako představa, že bych se měla vrátit domů. Nevím, jestli jsem se víc bála toho, že budu muset rodičům vysvětlovat, proč jsem zmizela i s penězi na studium, nebo toho, že moje dobrodružství skončí dřív, než vlastně pořádně začalo.

To odpoledne jsem si koupila tři věci: pohlednici, známku a lístek na Lady Charlotte. Pohlednici rodiče nejspíš dostali zhruba tou dobou, kdy jsem se dívala, jak za mnou mizí

břehy Evropy a přede mnou se rozevírá širý, mlžně modrý oceán. Nebyla jsem tak naivní a plná optimismu, jako když má cesta začala, ale svět byl den ode dne větší a větší. Text pohlednice byl krátký a prostý:

*Drazí rodičové,
doufám, že se vám daří dobře. Jak jste mne již dřív varovali, vykopávky skutečně nejsou vhodným místem pro mladé dámy. Momentálně hledám místo, které by pro mě bylo příhodnější.*

*S pozdravem,
A. Rooková*

Ted' jsem se tedy ocitla v New Fiddlehamu. Stále jsem nehodlala zanechat své honby za dobrodružstvím, nicméně jsem byla ochotna učinit částečný ústupek a najít si řádné zaměstnání, které by mi pomohlo ji financovat.

Nejprve jsem se zastavila v krámku se smíšeným zbožím. Když jsem vešla, nade dveřmi se rozezněl zvonek a od pytlů s moukou, vyskládaných v přepravce na podlaze, vzhledla postarší hubená žena. „Dobré ráno, drahoušku! Hned jsem u vás!“ Zvedla jeden z těžkých balíků, aby ho dala na polici, ale ten se zachytil o roh regálu a žena se zapotácela. Pytel s moukou spadl na zem, protrhl se a z podlahy se vzneslo bílé moučné mračno. „A kruci! Počkáte chvíličku?“ zeptala se omluvně.

„Ovšem. Ale prosím vás, nemohla bych vám s tím pomoci?“ řekla jsem, odložila jsem si kufr u dveří a vstoupila do obchodu. Žena moji nabídku s radostí přijala. Začala jsem tedy skládat pytle na polici a ona šla pro smeták a lopatku.